

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 4 szpalcie (szer. szp. 69 mm) 3.— Zł. Drobne za słowo 24 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej 3 słowa) 40 gr.

Rok II.

Nr. 202.

Kraków, sobota 31 sierpnia 1940 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję rekopisy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 Zł., z odnośnikiem do domu 5 Zł. — Konto czekowe: Warszawa 658.

Siłą Niemiec jest lotnictwo.

Kraków, 30 sierpnia.

W chwili obecnej **niemieccy lotnicy są tematem codziennych rozmów**, związanych z rozważaniami natury wojkowej. Zajmują się nimi nie tylko cały europejski kontynent, ale także, i to bodaj w pierwszym rzędzie, Anglia i wszystkie jej porty oraz ośrodki przemysłowe bez względu na to, czy zadaniem jest praktyczna obrona kraju, czy też utrzymanie jego gospodarczej i sprawności na odpowiednim poziomie.

Wbrew wszelkim propagandystycznym zabiegom Duff Coopera, nie da się zataić przed światem **niszczącego działania samolotów niemieckich**, które właśnie w ostatnich tygodniach dało się szczególnie we znaki wyspom angielskim, nie można zwłaszcza ukryć przed Ameryką skuteczności niemieckiego lotnictwa.

Bomby niemieckich samolotów nieustannie wywołują drżenie w Anglii. Zdjęcia fotograficzne, które stały się zasadniczą treścią każdego ilustrowanego tygodnika zagranicą, wykazują ze wstrząsającą dobitnością olbrzymie rozmiary skutecznego niszczenia bombowców, jak również samolotów myśliwskich i wywiadowczych. Płonące zbiorniki nafty, zniszczone fabryki, straszliwie zdemolowane punkty koncentracji wojsk i inne ślady zniszczenia mówią jednoznacznie o **bezzastannej akcji niemieckich lotników**. Dochodzą do tego oficjalne komunikaty radiowe i prasowe, według których liczby zestrzelonego angielskiego materiału lotniczego w ludziach i maszynach **wzrastają z każdym dniem**. Własne straty niemieckie wobec strat angielskich są znikome.

Są to fakty rzeczywiste, wobec których nie może przejść obojętnie obiektywny hi-

storyk. Pozostaje otwartym jedynie pytanie: jak to wszystko było możliwe. Także i na to pytanie łatwo znaleźć się odpowiedź, jeśli prześledzić się dzieje rozwoju niemieckiego lotnictwa od roku 1931.

W myśl traktatu wersalskiego Niemcy były zmuszone do zniszczenia wszystkich swoich samolotów. W ostatnich latach te same Niemcy nie tylko **odbudowały straty**, ale

wzmogły wielokrotnie budowę nowych maszyn

i to w o wiele wyższym tempie, niż to spotykaliśmy w ogólnej gorączce zbrojeniowej wszystkich narodów. Tej rozbudowie niemieckiego lotnictwa przysłała z pomocą **nadzwyczaj produktywna i ulepszona technika budowy samolotów**, która w ciągu bardzo krótkiego czasu skonstruowała dla celów floty powietrznej pewną liczbę nowych typów samolotów ze zwiększonym zasięgiem, zwiększoną szybkością i olbrzymią nośnością. Wszystkie te maszyny, czy to maszyny typu „Dornier”, czy też „Heinkel”, czy też znane „Ju” czy też szybkie „Messerschmitty” wykazyły swoją wysoką wartość w przekonywujący sposób.

Maszyny te stoją obecnie w całości **gotowe do największego wysiłku przeciwko Anglii**.

Są to te same samoloty wywiadowcze, bombowce i myśliwce, których niszczące działanie widziało się w Warszawie, Modlinie i wielu innych miejscach.

Już ze względu na obiektywny sąd historycznych faktów i zdarzeń musi się przyznać, że Niemcy, przy wszystkich swoich wojskowych operacjach, **stałe zwy-**

ciężały przeciwnika bronią, którą on sam obiecywał pokonać Niemcy. Nigdzie gdzie indziej nie wyszło to wyraźniej na jaw jak właśnie podczas wojennych potyczek w powietrzu. Angielscy lotnicy, którzy wogóle kwestjonowali możliwość nalołów niemieckich na Anglię, musieli teraz ustąpić przed odwagą niemieckich myśliwców, a z drugiej strony niemiecka obrona przeciwlotnicza uczyniła ich bomby beużytecznym balastem, który w większości wypadków zrzucają do kanału La Manche, **przed wypełnieniem swego zadania bojowego**.

Ktokolwiek raz przeżył i odczuł niszczące działanie niemieckiego lotnictwa w całej jego sile, podobnie jak to było we Francji w ostatnich czasach, tego wrażenia **będą przypominały najbardziej wstrząsające wydarzenia wojenne w całej historii kraju**.

Ludność angielskiej wystarczą już dotychczasowe pierwsze próby.

Ze zwatpieniem w sercach usiłują mężowie stanu z nad Tamizy ratować swój niknący prestiż, w mało wiarygodny sposób przedstawiając swoje nadzieje na zwycięstwo. Podczas gdy **codziennym obrazem ulicy londyńskiej jest paniczna ucieczka przed niemieckimi nalołami, to lordowie szukają nowej drogi wyjścia**.

Dlaczego jednak ten kraj, który inne narody wciągnął w zgrubę, ma być oszczędzony przez nieszczęście? Także i ziemia polskie przekonały się o wymowie niemieckiego lotnictwa w całej jego sile, a zatem mogą się z nią zapoznać ci, którzy rok temu ścigali na nie nieszczęście.

Dr J. N.

Niemcy abisyńscy w szeregach wojskowych.

(SS) Berlin, 30 sierpnia. W związku z utworzeniem ochotniczej kompanii niemieckiej, składającej się z Niemców, stale zamieszkających na terenie Abisynji wydał głównodowodzący włosko-abisyńskiego frontu północnego rozkaz dzienny, w którym m. in. powiedziano:

W dniu dzisiejszym powstała niemiecka kompania zmotoryzowana. Jako dowodzący frontem północnym zwracam się z wyrazami pozdrowienia do synów narodu socjalistycznych Niemiec, którzy ochotniczo przywdziali mundur wojskowy, aby wraz z nami dzielić chwałę i trudy wojenne, pomoszone wspólnie w imię sprawiedliwości. Faszystowskie różgi liktorskie i swastyka są symbolami tego braterstwa ideałów i broni. Na ziemi europejskiej i afrykańskiej kroczą wspólnie mężni żołnierze obydwu wielkich narodów.

mjer Mandżukuo Szangezinhui złożył następującą deklarację:

„Witam oświadczenie księcia Konoye, które przez stwierdzenie nowej politycznej struktury w Japonii przyczyni się do poparcia wysiłków japońskich, doprowadzi do skrzystalizowania ogólnego bloku azjatyckiego i w znacznej mierze dopomoże do rozwoju Mandżukuo. Ja, oraz naród Mandżukuo życzymy zaprzyjaźnionej z nami Japonii najlepszego powodzenia przy stwarzaniu tej nowej struktury politycznej”.

Fiński statek storpedowany.

(S) Nowy Jork, 30 sierpnia. Radiostacja „Mackay” chwyciła krótkofalowy meldunek, donoszący, że fiński statek towarowy „Elle” pojemności 3.868 ton został storpedowany na wysokości Malin Head, u północnego cypla Irlandji.

Niemiecki okręt uszkodził bryt. łódź podwodną.

(SS) Berlin, 30 sierpnia. Jak się dowiaduje DNB, brytyjska łódź podwodna usiłowała 27 sierpnia zaatakować niemiecki transport konwojowany. Zanim jednak łódź podwodna zdołała wystrzelić, jeden ze statków konwojujących transport skierował się pełną parą na łódź podwodną, aby przeszkodzić jej w ataku.

Wskutek najechania przez statek brytyjską łódź podwodną utraciła oba periskopy. Jak wynika z komunikatu Reutersa, chodzi tu o brytyjską łódź podwodną „Sealion”. Należała ona do tej samej klasy co „Spearfish”, której stratę brytyjska admiralacja zakomunikowała oficjalnie w nocy na środe.

Atak na konwój na morzu Śródziemnym.

Ateny, 30 sierpnia. Silnie strzeżony konwój, w którym płynęły także i okręty egipskie oraz tureckie, został, według nadeszłych we czwartek prywatnych informacji, zbombardowany we środe przez włoskie samoloty na morzu Śródziemnym między greckimi wyspami Chios i Nikaia.

Egipski okręt „Ghukah”, pojemności 3.400 ton, trafiony dwoma bombami, zatonał. Inny okręt, bliżej nieokreślony transportowiec, został ciężko uszkodzony. Dotychczas nie nadeszły żadne wiadomości, czy okręty płynące w konwoju dotarły do któregoś z portów.

Brytyjskie połączenia we Wschodniej Azji przerwane.

(=) Tokio, 30 sierpnia. Połączenie morskie pomiędzy brytyjską posiadłością w Hong-Kong a francuskimi Indochinami jest zupełnie przerwane. Dwa angielskie parowce, które wypłynęły z Hong-Kongu do Saigona musiały zawrócić.

Przesunięcie terminu wyborów w Finlandji.

Helsinki, 30 sierpnia. Fiński minister spraw wewnętrznych von Born wydał oświadczenie, że wybory do fińskiego parlamentu zostaną przesunięte na dwa lata. Jako powód tej decyzji von Born zakomunikował, że trzeba co najmniej dwóch lat, aby przeprowadzić osiedlenie uchodźców ewakuowanych z odstąpieniem okolic.

Wobec powyższego najbliższe wybory odbędą się w grudniu 1942 r.

Nowa struktura polityczna Japonji.

Premjer Konoye ogłosił proklamację, zatwierdzoną przez gabinet i cesarza.

(=) Tokio, 30 sierpnia. W gabinecie premiera księcia Konoye zebrał się po raz pierwszy we środe t. zw. „komitet przygotowawczy” mający za zadanie opracowanie zasad powszechnej reorganizacji politycznej Japonji w kierunku zjednoczenia całego narodu w służbie dla cesarza i państwa.

Konoye, zagajając posiedzenie, wskazał na znaczenie i konieczność nowej struktury politycznej, ponieważ Japonja wobec przełomowych wydarzeń w całym świecie stanęła przed wielkimi historycznymi zadaniami. **Współpraca całego narodu w reorganizacji państwa jest niezbędnym warunkiem jej powodzenia**.

Następnie premier odczytał proklamację na temat reorganizacji politycznej, zatwierdzoną przez gabinet i przez cesarza. Proklamacja stwierdza w wstępie, że Japonja w obliczu obecnego kryzysu światowego **ma nieuniknione zadanie urzeczywistnienia reorganizacji Dalekiego Wschodu**. W związku z tem Japonja musi postawić na najwyższym poziomie swą obronę narodową. Obrona ta musi się opierać na strukturze wewnętrznej, która jest niezbędna dla zabezpieczenia dalszych losów narodu.

Celem nowej struktury jest **harmonijna współpraca kierowników państwa z całym narodem**, celem wykonania rozkazów cesarza. Z tego powodu reorganizacja musi obejmować wszystkie dziedziny życia gospodarczego i kulturalnego. Należy dążyć do tego, aby reorganizacja objęła wszystkie warstwy narodu. Posiada ona wprawdzie charakter polityczny, **ale nie partyjny**, gdyż jest kierowana przez rząd. System partji o charakterze totalnym nie jest odpowiednim dla Japonji, ponieważ sprzeciwia się głównej zasadzie japońskiej polityki narodowej „jeden władca nad wszystkimi” i ponieważ ostateczna decyzja spoczywa w ręku cesarza.

Prasa tokijska wita deklarację księcia Konoye.

(=) Tokio, 30 sierpnia. Wszystkie dzien-

nikł życzliwie powitały ogłoszoną we środę proklamację prezesa rady ministrów księcia Konoye w sprawie nowej politycznej struktury Japonji.

Prasa stwierdza, że naród japoński zgadza się z poglądami swego premiera, podkreślając w szczególności fakt powołania przez Konoye wszystkich żywotnych czyn-

ników Japonji w celu osiągnięcia zamierzeń i wzmocnienia obrony kraju. Oświadczenie odnośnie do stronnictw politycznych określone jest przez „Tokio Asahi Szimbun” jako „marsz pogrzebowy” dla partyjników. „Hoczi Szimbun” twierdzi, że nowa struktura jest swego rodzaju rewolucja.

Japonja wiąże wielkie nadzieje z Indjami holenderskimi.

Przed rozpoczęciem rokowań w Batawji.

(=) Tokio, 30 sierpnia. W kompleksis problemów, jakie stała przed gabinetem Konoye, zagadnienia polityki zagranicznej figurują w tej chwili na pierwszym miejscu.

Podczas kiedy wewnętrzna reorganizacja kraju, którą nowy rząd uważa za najważniejsze zadanie wewnętrzno-polityczne będzie praktycznie wprowadzona w życie dopiero po zwołaniu komitetu przygotowawczego, to decyzja w sprawie polityki Japonji na oceanie Spokojnym, stanowiąca główne zadanie resortu zagranicznego już zapadła.

Na czele delegacji japońskiej, która odjedzie w piątek do Batawji, celem podjęcia rokowań gospodarczych z Indjami Holenderskimi, stanie minister gospodarstwa Kobajasz, doświadczony przedstawiciel japońskiego życia gospodarczego o umiarkowanych poglądach, mimo, że oczekiwano wysłania generała Koiso, b. ministra kolonii i skrajnie radykalnego przedstawiciela państwa Japończyków ku południowi.

Decyzja w sprawie wysłania Kobajasz, która przysłała niespodziewanie, powitana ze szczerem uznaniem przez japoński świat handlowy, świadczy, że **zwyciężyły poglądy bardziej umiarkowane**, ponieważ Kobajasz nie tylko nie jest wojskowym, ale nawet za-

wodowym politykiem, natomiast doskonałym człowiekiem interesów.

Wprawdzie wysoki przedstawiciel japońskiego ministerstwa skarbu wyjechał już przed nim w charakterze półurzędowym i wprawdzie Kobajasz, dojeżdżając się swej misji, oświadczył, że „oddą głowę”, jeżeli nie uda mu się jego zadanie, ale już skład towarzyszącej mu delegacji dowodzi, że gabinet wcale nie oczekuje od niego tego rodzaju heroicznych czynów.

Diennik „Kokumin” przypisuje wielkie znaczenie temu, iż Kobajasz jest pierwszym japońskim ministrem, wysyłanym za granicę dla rokowań gospodarczych i stwierdza, że świadczy to niezwykle dobitnie o znaczeniu, przywiązywaniem przez rząd do nadechodzących bliskich rokowań z Indjami holenderskimi oraz o poważnym zamiarze Japonji zapewnienia atmosfery powszechnego dobrobytu we wschodniej Azji.

Premjer Mandżukuo zadowolony z oświadczenia Konoye.

(SS) Hsingking, 30 sierpnia. Po nadejściu tu treści oświadczenia księcia Konoye, pre-

Znowu wielki nalot na angielskie porty i fabryki przemysłu zbrojeniowego w Anglii.

Zestrzelono 44 samoloty angielskie. Łódź podwodna zatopiła 7 nbrojonych okrętów handlowych

Berlin, 30 sierpnia. Naczelna komenda armii niemieckiej komunikuje:

Oddziały floty powietrznej zaatakowały w dn. 28 sierpnia lotniska w East Church i Southend u ujścia Tamizy. Jak również porty rejonu Bognor na południowym wybrzeżu Anglii. W nocy zbombardowano w znaczniejszej mierze urządzenia portowe w Liverpool, Cardiff, Bristol, Middlesbrough, Chatham i Thameshaven, jak również obiekty zbrojeniowe w Sheffield, Norwich i Coventry.

Minowanie portów brytyjskich było kontynuowane.

Na rozmaitych miejscach doszło do walk powietrznych, w ciągu których zestrzelano 38 nieprzyjacielskich samolotów i 12 niemieckich.

Brytyjskie samoloty zaatakowały w nocy planowo dzielnicę mieszkaniową stolicy Rzeszy. Wiele osób zostało zabitych, wielu rannych przez bomby zapalające i wybuchowe, spowodowane również pożary na strychach i inne szkody. Jeden z atakujących samolotów został zestrzelony przez artylerię przeciwlotniczą, zanim zdolał dotrzeć nad Berlin.

Także zakłady Łuna były celem brytyjskiego nalotu. Wyrządzona tam szkoda jest nieznacząca. Na wielu innych miejscach w Niemczech środkowych i zachodnich, które zostały oburzone bombami, również nie wyrządzono poważniejszej szkody. Nieprzyjacieli stracił w dn. 28 sierpnia łącznie 44 samoloty i jeden balon zaporowy, podczas gdy straty niemieckie wynoszą 15 samolotów.

Jedną z łodzi podwodnych pod dowództwem kapitana-porucznika Schepke zatopiła 7 nbrojonych okrętów handlowych o pojemności 43.000 ton, z czego pięć okrętów z silnie ostryżonego konwoju. (p).

„Bohaterowie” królewskich sił powietrznych.

Kraków, w sierpniu.

(pwp). Wśród szeregu wstrząsających faktycznych, przy pomocy których obecny rząd francuski udowadnia swojemu bylemu „sprzymierzeńcowi” zdradę wobec sojusznika, stanowiącą niespotykaną w historii wypadkę, wiele miejsca zajmują te rewelacje, które dowodzą ponad wszelką wątpliwość, że nie tylko tak zwany „korpus ekspedycyjny” angielski, ale także głośno reklamowane angielskie lotnictwo nie dało nawet słyszeć o sobie w najcięższych dla Francji godzinach. Jeżeli nawet z obecnej perspektywy nie można mieć żadnej wątpliwości co do tego, iż nawet użycie wszystkich sił lotnictwa brytyjskiego w dniach niemieckiej ofensywy majowej w najlepszym razie mogłoby odprężyć na krótki czas wojskową klęskę Francji, ale nigdy jej zapobiec — to przecież najprymitywniejsze zrozumienie czysto ludzkiego uczucia wierności powinno Londynowi wystarczyć do wysłania do Francji przynajmniej tych eskadr bombowych, jakie w swoim czasie — na długo przed wybuchem wojny! — miały w szeroko zakrojonych lotach propagandowych nad terytorium Francji zademonstrować angielsko-francuski sojusz i rzekomą siłę bojową lotnictwa angielskiego.

Jak wiadomo, pomoc angielska nie doszła do skutku. Nieustannie powtarzane apele o ratunek, wysyłane przez francuski sztab generalny do rządu angielskiego — pozostawały albo bez odpowiedzi, albo odpowiadano na nie cynicznymi frazesami, lub nie mówiącami samowolaczami o biecankami. Anglia obawiała się ryzyka starcia z lotnikami niemieckimi i trzymała swoje „królewskie siły powietrzne” w ukryciu w dobrze rozbudowanych kryjówekach wyspy brytyjskiej.

Tylko nocami, pod osłoną ciemności ożywiający się angielscy bohaterowie przestawiali. Wówczas dopiero wyciągali oni z kryjówek swe maszyny, starannie ukryte za dnia i startowali do lotów dalekodystansowych nad Niemcy. Lecieli przytem na takiej wysokości, że praktycznie nie byli w stanie choćby jeden raz rozczuć zupełnie dokładnie swoje cele, nie mówiąc już o ich trafieniu.

Nie raz i nie dwa generałowie francuscy osobście interpelowali pana Churchilla, aby nareszcie zaprzestano tych „bezmyślnych dalekodystansowych lotów” i wzajemnie z udzieleniu pomocy lotnikom francuskim w pełnym świetle tych dni, — które decydowały o losie Francji. — Pan Churchill sformułował wówczas wprost klasyczną odpowiedź, że bombardowanie typu „Wellington” są na akcie pomocy za kosztowne. Kto zna Anglików, ten wie dobrze, że jeżeli decydują się oni wydać pieniądze to nie po to, aby komuś pomagać.

Dla tych kosztownych angielskich maszyn obmyślono całkiem inne zadanie. Nie miały one bynajmniej waleczyć, przecinać pozafrontowe linie komunikacyjne wojsk niemieckich lub bombardować ich centra zaopatrzenia i uzbrojenia — o nie! Miały one za zadanie zniszczyć „ducha ludności cywilnej”. Aby uzyskać ten cel, uznali oni prawdopodobnie za właściwe, bynajmniej

nie szukać określonych celów działania, — lecz zadowalać się zrzucając swoich bomb z możliwie największej wysokości gdziekolwiek na terytorium niemieckim i następnie jak najszybszą ucieczkę. — Ze przytem niejednokrotnie trafiali i demolowali szpitale, lazarety, domy mieszkalne, chaty wiejskie, cmentarze, kościoły i pomniki kultury, to bynajmniej nie wzruszało tych „obronców kultury”, za jakich tak chętnie chcieli uchodzić w świecie. Za każdym razem bomby były zrzucone „na los szczęścia”. Nawet komunikaty brytyjskiego ministerstwa lotnictwa, przybierające tak często pomysłową i dramatyczną szatę zewnętrzna, stanowiły nierzadko dowód, jaką wartość posiadają angielskie sukcesy lotnicze i jakimi metodami je uzyskiwano. I tak, niedawno temu angielska służba informacyjna wydała „krótki komunikat” o ataku powietrznym na terytorium niemieckie, z którego zarówno każdy fachowiec, jak i laik mógłby poznać z jak bezprzykłądną bezwzględnością operują lotnicy brytyjscy.

Komunikat przyznaje, że maszyny angielskie leciały bardzo wysoko nad grubą warstwą chmur. Naturalnie w tych warunkach nie mogli nie widzieć. W pobliżu pewnego miasta niemieckiego doszły się one w ogień niemieckiej artylerii przeciwlotniczej, tak, że musiały zawrócić i lecieć określonymi drogami, przytem straciły do reszty orientację. „Nagle — głosi dalej wymieniony komunikat — odkryliśmy dziurę w warstwie chmur i po raz pierwszy ujrzeliśmy szosę oraz jezioro, w którym odbijał się księżyc”. To krótkie zdanie skierowane na jezioro wystarczyło rękoma Anglikom do orientacji. Mimo, że pokrywa chmur natychmiast znowu się zamknęła, i lotnicy nie mogli rzec prostą nie więcej widzieć, zrzućli w tej chwili bomby zapalające. Ze taki atak z natury rzeczy nie mógł mieć żadnego skutku, to jasne. Znamieniem jest pozatem, że od dłuższego czasu lotnicy angielscy zrzućli tylko bardzo niewielką ilość bomb. Zdaje się, że aby móc zabrać za sobą więcej benzyny musieli oni rezygnować przy swoich lotach z normalnego obciążenia bombami, co stanowi jeszcze jeden dowód więcej, iż przy nalotach angielskich nad Niemcy nie

chodzi o akcję systematyczną, ale — niewątpliwie w związku z uznaniem przez cały świat ostatnich niemieckich sukcesów powietrznych nad Anglią — o gorączkowe wysiłki ratowania prestiżu angielskiego.

Niemcy już niejednokrotnie zajmowały zdecydowane stanowisko wobec tych metod działania lotnictwa angielskiego. Każdy angielski atak bombowy na obiekty nie wojskowe był skrupulatnie rejestrowany przez naczelną komendę armii niemieckiej. Strona niemiecka nieustannie dawała do poznania, że jest w stanie pewnego dnia zaprezentować Anglii potężny rachunek. Lotnictwo niemieckie posiada przytem o tyle korzystniejszą sytuację, że droga z jego punktów operacyjnych w okupowanych obszarach Francji i Norwegii, ku Anglii jest wielokrotnie krótsza od drogi, jaką muszą przebyć lotnicy angielscy do Niemiec.

Mimo tego lotnicy niemieccy nie uczynili dotychczas użytku ze swoich możliwości i nie rozpoczęli odwetu, który zamieniłby Anglię w pustynię i zgłiszczę. Niemieckie ataki skierowane były dotychczas wyłącznie przeciwko obiektom wojskowym na terenie Anglii; potwierdza to nawet, ogłoszone niedawno przez Reutera oświadczenie pewnej „wyższej władzy lotniczej” w Londynie. Oświadczenie to stwierdza, że celem obecnych operacji niemieckich jest „niewątpliwie zniszczenie Royal Air Force” i zgodnie z tem bomby niemieckie trafiają przeważnie w lotniska, fabryki samolotów i zakłady przemysłowe mające bezpośredni związek z obroną wyspy brytyjskiej.

Jeżeli jednak pewnego dnia Anglia przeżyje okropne przebudzenie się ze swoich złudzeń, to nie będzie to wina Niemiec, które niejednokrotnie — także przez wielokroć, ale szczerze odrzucającą propozycję pokojową Adolfa Hitlera — usiłowały oszczędzić ludności cywilnej strasznych i krwawych ofiar. Niewątpliwie szerokie masy ludności angielskiej nie będą miały wtedy ani czasu, ani sposobności podziękowania „bohaterom RAF” lub klęce plutokratycznej, która wymyśliła i rozkazała wprowadzić w czyn te zbrodnicze metody angielskiej taktyki wojennej.

Przeszło siedm godzin trwał w Londynie alarm lotniczy.

(S) Sztokholm, 30 sierpnia. Agencja Reutera przynosi we czwartek rano wiadomość, że w nocy ze środy na czwartek mieszkańcy Londynu przeżyli jeden z najdłuższych trwających alarmów lotniczych. Alarm ten trwał równo 7 godzin 10 minut, mianowicie od godziny 20-tej według czasu Greenwich do brzasku. Jak donosi dalej Reuter, nad wielo okręgami Anglii i Walii południowej szłyby znaczne ilości samolotów nieprzyjacielskich.

O rozmiarach szkód, jakie wynikły wskutek bombardowania ważnych obiektów przynosi Reuter ciekawe szczegóły, a mianowicie, że jedno z miast położonych w Anglii południowo-zachodniej chwilowo

pozbawione jest wody, ponieważ bomba uszkodziła główny przewód wodociągu.

W jednym z miast prowincji Midland uległy wskutek wybuchu bomb uszkodzeniu budynki zakładów przemysłowych. W całym szeregu miast w północno-wschodniej i północno-zachodniej części Anglii spadły bomby, które — jak informuje Reuter — uszkodziły „zakłady przemysłowe, domy i inne zabudowania”.

Specjalny sprawozdawca United Press informując o atakach powietrznych niemieckich dokonanych w środę popołudniu na Anglię południowo-wschodnią wspomina, że wielokrotnie niebo było przesłonięte dosłownie chmurami niemieckich samolotów.

Rurociąg naftowy w Mossulu w płomieniach.

Beirut, 30 sierpnia. W nocy z wtorku na środę, gdy odbywał się wielki nalot włoski na Haife, rurociąg naftowy Haifa-Mossul stanął w płomieniach skutkiem działania wielu bomb wybuchających.

Nie wie się jeszcze, czy chodzi tu o bomby włoskie, czy też o zamach antyangielsko usposobionych Arabów. Rurociąg stanął w płomieniach na przestrzeni 30 kilo-

metrów, a zatem na całej przestrzeni między obydwojną zakładami.

Naprawa rurociągu musi trwać kilka tygodni. W czasie tego okresu rurociąg nie będzie mógł być wykorzystywany, co przy dziennej pojemności ok. 10.000 ton oznacza stratę wielu setek tysięcy ton dla angielskiej floty, działającej na morzu Śródziemnym.

Włoskie łodzie podwodne na Atlantyku.

Zmierzch legendy Gibraltaru.

(=) Medolan, 30 sierpnia. Jak donosi „DAZ”, sprawozdawca wojenny „Stampy” podkreśla, że pomimo całej czujności floty angielskiej włoskim łodziom podwodnym wielokrotnie już udało się przedrzeć przez cieśninę Gibraltaru na ocean Atlantycki.

Niejednokrotnie stoperdowały one nieprzyjacielskie okręty handlowe, co potwierdziły komunikaty naczelnej komendy armii włoskiej. Pozatem legenda o „nietykalności” Gibraltaru została rozwiana wobec częstych bombardowań włoskich. Wiele dział okrętowych, ustawionych na skałach, zostało już zmuszonych

do milczenia. Wśród nich znajduje się także dział kazamaty Nr. 16, które pod latarnią morską oddaje strzały ostrzegawcze przed zbliżeniem parowców neutralnych, nie mogących wskutek mgły lub oparów natychmiast zawrócić, aby poddać się kontroli kontrabandy w przystani.

Bogata kolonia hinduskich kupców w Gibraltarze wskutek ograniczeń komunikacji i zakazów dewizowych dla podróży, pozbawiona została wszelkich zarobków. Liczy ona około 800 członków i posiadała najbogatsze sklepy na Main Street, w których ofiarowywano cudzoziemcom

na sprzedaż głównie wschodnie jedwabie, arabską biżuterię, oraz japońskie i hinduskie towary wszelkiego rodzaju. Hindusi posiadali w Gibraltarze na wybrzeżu własny cmentarz, gdzie nocami palili zwłoki i rozrzucali na wiatr popioły zmarłych. Obecnie zostali oni zmuszeni do sprzedaży swego majątku i wyemigrowania.

W dzień i w nocy kolumny robotników i żołnierzy kopią w Gibraltarze od strony ładu głęboki kanał, który ma zamienić opel skalny na wyspę i nadać mu jeszcze bardziej charakter ponurej twierdzy.

Radio londyńskie ogłosiło znowu bajkę, że angielskim lotnikom udało się w nocy na niedzielę wykryć fabrykę rakiet świetlnych Marelli i rzucić na nią bomby wybuchające i zapalne. Inny samolot miał na tyle czasu, aby trafić fabrykę samolotów „Savoya” w Sesto Calende nad Lago Maggiore. Twierdzenia te — jak stwierdza prasa włoska — są dalszym dowodem nieprawdopodobnego zakłamania angielskiej służby informacyjnej, ponieważ każdy dziecko może się przekonać, że obie fabryki stoją nienaruszone. Prawdą jest jedynie, że Anglicy w czasie ataków powietrznych zrzućli bomby na chaty wieśniacze, przytem zginęło kilka osób cywilnych.

Włosi bombardują kanał Sueski.

Rzym, 30 sierpnia. Włoski komunikat wojenny z czwartku brzmi następująco: główna kwatery armii włoskiej komunikuje: Włoskie formacje lotnicze zbombardowały bazę marynarki w Aleksandrii i przelewały mimo niepomysłnej pogody nad kanałem Sueskim między Port Said a Ismailia. Przy tej sposobności samoloty zrzućli bomby na wylot północny kanału i na prom kolejowy w Alkantara. Przy pomocy tego promu kolej żelazna łączy Egipt z Palestyną.

W Afryce wschodniej oddziały Dubai obsadziły angielski fort Poligna w okolicach jeziora Rudolfa. Oddziały floty lotniczej bombardowały dworzec kolejowy Khamsel el Ghirba w Sudanie oraz lotniskę w Wajir i Gerissa w Kenji.

Na granicy Sudanu i Erytrei oddział angielski usiłował przy pomocy wozów pancernych wdrzeć się na włoski teren. W pobliżu oazy Adarde natrafił on na jeden z włoskich oddziałów, wzmocnionych przez policję Askarysów, przytem atak ten, po zaciętej walce, został odparty. Nieprzyjacieli zdołał zabrać na samochodach pancernych licznych rannych, pozostawiając natomiast na polu walki około 10 zabitych Australijczyków, karabiny maszynowe i inną broń. Straty włoskie są niewielkie.

Inna próba ataku silnych oddziałów nieprzyjacielskich na włoskie stanowiska pod Gallabat została lekko odparta przez włoskie wojska kolonijalne tego okręgu. (p).

Wojskowe obiekty na Malcie obrzucone bombami.

(=) Rzym, 30 sierpnia. Eskadry bombowców włoskich zaatakowały ponownie w godzinach przedpołudniowych we czwartek obiekty wojskowe na Malcie.

Angielska artyleria przeciwlotnicza i zespoły samolotów wysiłkowych czyniły wysiłki, celem przeszkodzenia akcji bombowców włoskich. Jednakże włoskie samoloty bombowe, którym towarzyszyły sztafety myśliwców, zdołały uniknąć ataku nieprzyjacielskich samolotów myśliwskich i rzucić bomby na zgóry określone obiekty.

Wykonawszy z powodzeniem swe zadania włoskie jednostki lotnicze powróciły do swych baz.

Podróż parowca amerykańskiego „American Legion”.

(S) Nowy Jork, 30 sierpnia. Korespondent „New York Times” domosi z pokładu amerykańskiego parowca „American Legion” przybyłego we środę do Nowego Jorku, że statek ten przebył wprawdzie bez szwanku swą niebezpieczną podróż, jednak naprężenie nerwów podczas krytycznych dni podróży, łącznie z przepiętnym okretu i złą pogodą dało się silnie we znaki pasażerom.

Wprawdzie dla zatajenia niebezpieczeństwa wyłączone radiowo odbiorniki na okręcie, jednak wielu pasażerów podczas burzliwych nocy koło wybrzeża szkockiego kładło się spać w ubraniu, lub nie spało zupełnie. Załoga w strefie działań wojennych pełniła służbę przez 24 godziny, a łodzie ratunkowe były przygotowane do natychmiastowego opuszczenia, jakkolwiek było mało widoków powodzenia tej akcji przy tak burzliwym morzu.

Pasażerowie przyglądali się tym pracom około przysposobienia łodzi ratunkowych, a nawet oficerowie byli tak zdenerwowani, że według ich własnych opowiadań wzdrykali się ilekroć w okret uderzyła gwałtowna fala bozna, albo jakieś drzwi głośno zatrzasnęły się.

Wszystkie na pokładzie wyrażali zdziwienie, dlaczego okręt otrzymał rozkaz płynięcia przez strefę niebezpieczeństwa i nie mógł posłużyć się nawet w drodze powrotnej drogą północną, gdzie Niemcy zagwarantowali bezpieczeństwo.

Częściowa ewakuacja portu Aten.

Ateny, 30 sierpnia. Władze marynarki greckiej zarządziły ewakuację portu Piraeus pod Atenami.

Wszystkie zakotwiczone w tym porcie okręty opuszczają z wolna port. Mają one zostać rozdzielone na mniej ważne porty greckie.

Kraj rolniczy czy państwo przemysłowe?

Francja przed trudnym problemem gospodarczym.

Vichy, 30 sierpnia. Katastrofa, wywołana we Francji przez nieodpowiedzialną politykę kilku ostatnich lat, postawiła obecnie kraj wobec bardzo trudnych problemów natury gospodarczej.

Jeszcze dzisiaj w terenach nieobsadzonych przebywa około sześciu milionów uchodźców oraz niezmobilizowanych dotychczas żołnierzy, których brak daje się odczuć w części obsadzonej. W części nieokupowanej są ludzie ci wielkim ciężarem, natomiast w części obsadzonej wiele dziedzin nie może ruszyć z miejsca, ponieważ brak jest rąk do pracy. Odbudowa zburzonych miast i wsi mogłaby być już oddawna rozpoczęta, gdyby rzemieślnicy i robotnicy byli na miejscu. Powrót uchodźców odbywa się w bardzo wolnym tempie.

Rozwiązując problemy ogólne natrafia się na pytanie co należy zrobić w przyszłości z przemysłem francuskim, a zwłaszcza z przemysłem okręgu paryskiego, który podczas wojny światowej przestał się całkowicie na zapotrzebowania zbrojeniowe, a obecnie, dosłownie w ciągu jednej nocy, stracił wszystkie swoje rynki zbytu.

Zwłaszcza gospodarka paryska w przededniu obecnej wojny rozwinęła się tak dalece, że obecnie odczuwa się wydatne przeciążenie. Dzisiejszy Paryż gospodarczy charakteryzuje nie luksusowe sklepy przy Rue de la Paix, Faubourg St. Honore czy na Polach Elizejskich, ale liczne fabryki, które powstały na zachodzie miasta wzdłuż Sekwany. Każdy laik dostrzeże tę zmianę, gdy odbędzie mała podróż w dół Sekwany.

Statystyka dowodzi wyraźnie, że Paryż już od długiego czasu nie jest miastem arystokracji ani też przemysłu luksusowego, ale miastem przemysłu zbrojeniowego. Wprawdzie wśród zatrudnionych pracowników Paryża na pierwszym miejscu znajdował się handel z 784.000 ludzi na liczbę ogólną 2,9 miliona, ale tuż za nim znajdował się przemysł metalurgiczny, zatrudniający 425.000 osób. Można przyjąć, że podczas wojny około 800.000 robotników było zatrudnionych w przemyśle zbrojeniowym. Robotnicy ci przeważnie nie są Francuzami, pochodzą z wszystkich możliwych krajów europejskich i zamorskich, przede wszystkim zaś z Włoch, Polski, południowo-wschodniej Europy, Afryki północnej i Chin.

Co teraz zrobić z temi przedsiębiorstwami i zatrudnionymi w nich robotnikami? Na temat ten panuje we Francji wielka różnica zdań. Mówi się, że miarodajni członkowie rządu francuskiego planują tego rodzaju rozwiązanie, aby francuskie gospodarce z powrotem dać strukturę krajową rolniczą. Przeciwni temu oponują przemysłowcy. Wskazują oni na to, że kraj tego rodzaju, co Francja, nie da sobie rady bez własnego przemysłu żelaznego i szeroko rozgałęzionego przemysłu obróbki metali i że Francja rolnicza nie będzie w stanie zatrudnić całej swej ludności.

Rząd francuski narazie omija te ważne problemy, poświęcając się bardziej pilnym prawom, z których powrót uchodźców i transport ich majątku są najważniejszymi.

Urlopy dla francuskich oficerów i podoficerów.

Genewa, 30 sierpnia. Francuski dziennik szwedzki opublikował ustawę o „urlopiach” a czas zawieszenia broni” dla podoficerów i oficerów armii francuskiej. Urlop jest ważny na czas trwania zawieszenia broni. Oficerowie i podoficerowie będą otrzymywali trzy piąte swego żołdu i zachowują nadal swoje prawa i pretensje. Ustawa ta nie dotyczy osób, które przekroczyły granicę wieku. Przyznawanie urlopu na czas trwania zawieszenia broni może nastąpić na drodze służbowej, względnie na prośbie zainteresowanego.

Odbudowa linii kolejowych i komunikacyjnych we Francji jest kontynuowana przy użyciu wszelkich sił. Koleje państwowe ulepszają powiększyć liczbę kursujących pociągów. Poza tym uruchomiono kilka linii obwodowych, aby zapobiec brakowi maszyn pociągów. Gdy obecnie prowadzone są doprowadzają do pomysłowego wynalezienia również podjętych ruch na drogach wodnych. Do ruchu tego przywiązuje wielkie znaczenie, aby na tej drodze zwiększyć transport węgla przed nadchodzącą zimą.

Rząd francuski zamierza rozporządzić o karze pierwszeństwa dla rodzin. Karta ta daje pierwszeństwo matce we wszystkich biurach, ośrodkach służbowych i w służbie publicznej, pocztach i innych środkach komunikacyjnych, a nawet w sklepach. Karta jest wydawana wszystkim matkom, mającym co najmniej troje dzieci poniżej 14, względnie co najmniej dwoje poniżej 4 lat.

Łgon księcia de Guise.

Genewa, 30 sierpnia. Pretendent do tronu francuskiego książę de Guise zmarł w posiadłości Larasch (hiszpańskie Maroko) w wieku 80 lat.

Był on synem ks. de Chartres, brata ówczesnego księcia Paryża, który znany był jako „Prince Gamelle”, ponieważ jako młodzieniec zgłosił się w wyekwipowaniu regularnego żołnierza z kotłem na plecach i w mundurze, lecz nie został przyjęty.

hrabiego Paryża księżę Filip zmarł w r. 1926 bezdzietnie w

Palermo, a pretensje Domu Burbońskiego, po wymarcu już w r. 1883 starszej, królewskiej linii, przejął na siebie ks. de Guise, kuzyn zmarłego hrabiego Paryża, jako przedstawiciel linii Orleańskiej.

Zmarły obecnie pretendent do tronu francuskiego był ożeniony ze swą kuzynką księżniczką Izabella Francuska. Służbę wojskową odbył w armii duńskiej, w której doszedł do stopnia kapitana. W chwili wybuchu wojny światowej zgłosił się jako żołnierz do armii francuskiej, ale jego zgłoszenie zostało odrzucone, był on jednak później użyty w misji dyplomatycznej do jego kuzyna, byłego króla Bułgarii Ferdynanda.

Następcą ks. de Guise jest jego jedyny syn, urodzony w r. 1908, książę Henryk, hrabia Paryża, który w ostatnich czasach często występował politycznie i raz nawet w tajemnicy przybył do Francji, aby udzielić

Polska Służba Budowlana przy pracy.

(=) Kraków, 30 sierpnia. Generalne Gubernatorstwo znajduje się od szeregu miesięcy w stadium odbudowy. Wszędzie uszuwa się zniszczenie spowodowane przez wojnę, uprzęta stopy gruzów i zwalisk, przywraca dzielnicę mieszkaniową do stanu używalności, naprawia drogi, zakłada nowe, lub zaopatruje w twardą nawierzchnię, reguluje rzeki i zakłada osiedla.

Wszystkie te prace mają cel dwójaki: 1) usunięcie bezrobocia wśród ludności polskiej, oraz 2) tworzenie produktywnych wartości, służących podniesieniu kraju.

Od połowy maja przystąpiono do zorganizowania Polskiej Służby Budowlanej, która obecnie pojawia się wszędzie tam, gdzie mają być dokonane większe prace budowlane. Cała ta organizacja stanowi zupełną nowość. Przypatrzmy się, jak przedstawia się organizacja Służby Budowlanej: około 20 członków Służby Budowlanej stanowi jedną grupę, stojącą pod kierownictwem polskiego przedownika. — Trzy takie grupy stanowią pluton robotniczy pod kierownictwem polskiego kierownika. Dwa plutony stanowią z kolei oddział robotniczy.

W chwili obecnej Polska Służba Budowlana pracuje przy danym zadaniu podobnie jak wolne przedsiębiorstwo, mianowicie członkowie tej czasowo mieszkają w domach prywatnych, pracują dziennie po 8 godzin na miejscu pracy, otrzymują trzy razy dziennie gorący posiłek, poza tym otrzymują nieznaczny 1 złoty, żonaci 2 zł wynagrodzenia dziennego. Każdy członek Służby Budowlanej, wchodząc na teren pracy, otrzymuje ubranie robocze i parę

wywiadu przedstawicielom prasy prawicowej.

Program jego polityki zagranicznej o ile w ogóle uważał on za wskazane mówić, czy pisać coś na ten temat, stał po stronie partii prawicowych i „Action Français”, a zatem był wybitnie nacjonalistyczny. Fakt, że pewna część kierujących osobistości nowego reżimu francuskiego okazywała sympatie nielicznej wprawdzie, ale politycznie nie pozbawionej wpływów grupie monarchistów, jest ogólnie znany.

Skutki krótkowzrocznej polityki populacyjnej we Francji.

(=) Genewa, 29 sierpnia. Zaludnienie Francji mała w ciągu ostatniego wieku nieustannie w porównaniu z sąsiednimi narodami. Przyjmując dla gestości zaludnienia Francji w danym roku cyfrę 100, można przekonać się, jak szybko postępował na terenie Niemiec przyrost ludności. W roku 1880 stosunek ten wynosił 100:127,5, w roku 1900 — 100:145,6, a w roku 1937 gestość zaludnienia Niemiec była o 51,4% większa, niżeli Francji.

trzewików roboczych. Ponadto każdy pracownik jest ubezpieczony od choroby i wypadku.

W chwili obecnej pracuje się przy naprawie dróg, regulacji rzek i usuwaniu zniszczeń, a więc przy pracach będących z punktu widzenia interesu powszechnego specjalnie pilnymi i koniecznymi. Ponadto Polska Służba Budowlana ma za zadanie niesienie pomocy przy katastrofach żywiołowych, powodziach i pożarach lasów i stanowią organizację, stojącą stale do dyspozycji do walki z tego rodzaju katastrofami.

W przyszłości pracownicy Służby Budowlanej, którzy okaza się wartościowymi pod względem charakteru i zdolności do pracy, będą zatrudniani jako przodownicy, fachowcy i wermistrze także poza polską Służbą Budowlaną.

Już w 8 tygodni po założeniu tej organizacji była ona gotowa w największym z czterech obwodów Generalnego Gubernatorstwa, mianowicie w obwodzie krakowskim. Pierwsze placówki Polskiej Służby Budowlanej znajdują się już koło Tarnowa, Jasła, Gorlic, Nowego Sącza oraz koło samego Krakowa. Dalsze placówki będą w najbliższym czasie tworzone również w innych obwodach.

Rezultat dotychczasowego okresu pracy tej organizacji okazał się korzystny pod każdym względem. Przewiduje się ustalenie okresu pracy na czas od kwietnia do listopada. Pozostałe miesiące służby będą do przygotowania następnego okresu oraz szkolenia polskich przodowników i wermistrzów.

KRONIKA

Biskup kielecki na wizytacji.

Kielce, 30 sierpnia. (Zet) W dniu 28 bm. zakończył wizytację szeregu parafii swej diecezji, kielecki biskup ordynariusz, ks. dr. Kaczmarek.

Ks. biskup w towarzystwie ks. kanon. Jaroszewicza dokonał wizytacji parafii: Tezyca, Racławice, Działoszyce, Chrobrze, Młodzawa, Góry, Wrocierz, Nawarzyce, Piotrkowice, Wodzisław i Krzeczice.

Wizytacja trwała 10 dni.

Zwiększenie produkcji cukru w Generalnym Gubernatorstwie.

(pwn) Warszawa, 30 sierpnia. Celem zwiększenia produkcji cukru w Generalnym Gubernatorstwie rozszerzono w roku bieżącym znacznie uprawę buraków cukrowych zarówno w dużej, jak i małej własności rolniej. W roku zeszłym na obszarze odpowiadającym dzisiejszym terenom Generalnego Gubernatorstwa użyto pod plantację buraków cukrowych ogółem 34.000 hektarów.

W roku bieżącym pod uprawę buraków cukrowych przeznaczono znacznie większe tereny mianowicie 42.000 hektarów. Ponieważ w roku bieżącym zastosowano pod uprawę buraków cukrowych znacznych ilości nawozów sztucznych, należy się spodziewać znacznie większych plonów, niż w roku ubiegłym. W ciągu lata na plantacjach buraczanych nie zauważono szkodników zarówno roślinnych, jak i zwierzęcych i stan ich jest bardzo dobry. W związku z tem należy oczekiwać, że produkcja cukru na terenie Generalnego Gubernatorstwa podniesie się do 1.200.000 kwintali. W roku ubiegłym produkcja cukru na tym samym obszarze wynosiła 775.000 kwintali.

Jak więc z powyższego wynika w tym roku cukrownie wyprodukują znacznie więcej cukru niż w roku ubiegłym.

Fałszywy „kapitan Gestapo” — zwyczajny szalbierz.

(=) Kraków, 30 sierpnia. Wykorzystując znajomość języka niemieckiego Józef Masłowski popełnił szereg nadużyć, przyczem nie mogąc zapłacić rachunku za spożyte potrawy i napoje w jednej z krakowskich

restauracji, przedstawił się właścicielowi jako kapitan Gestapo i przyrzekł, że należność bezwzględnie prześle za pośrednictwem jednego z oficerów.

Kiedy Masłowski będąc pijanym zaczął pleść trzy po trzy i zwracał ogólną uwagę swoją osobą, właściciel lokalu zwrócił się do władz bezpieczeństwa, które osadziły szalbierza w areszcie. Z końcem grudnia Masłowskiego zwolniono z aresztu śledczego, z tem, że zobowiązał się do zjawienia się na rozprawę. Mimo przyrzeczenia Masłowski nie zjawił się w sądzie. Dopiero w lipcu ujęto go w Mogilanach przy okazji innego występu szalbierczego — przyczem podawał on się za Niemca.

Masłowski odpowiadał przed niemieckim sądem specjalnym w Krakowie, gdzie twierdził, że o zarzeczonych mu przestępstwach nie wie, mimo to jednak przewód sądowy wykazał w sposób niezbity jego oszukaństwo, wobec czego trybunał zasądził go na półtora roku więzienia.

Dnie targowe w okręgu kieleckim.

Kielce, 30 sierpnia. Plan dni targowych w okręgu kieleckim został ustalony, jak następuje:

Poniedziałek: Bodzentyn, Chęlny, Chmielnik.
Wtorek: Kielce, Skarżysko-Kamienna.
Środa: Słupia-Nowa.
Czwartek: Suchedniów, Łopuszno, Chmielnik, Łagów.
Piątek: Kielce, Chęlny, Skarżysko-Kamienna.

Trzy napady rabunkowe dziełem jednej bandy.

Jędrzejów, 30 sierpnia. (Zet) Kilku nieujętych bandytów uzbrojonych w broń palną dokonało w nocy trzech kolejnych rabunków w Mstyczowie (pow. Jędrzejów) na gospodarzy: Jana Zachariasza, Jana Czerwca i Józefa Salka. Bandyci podając się za policję, żądali najpierw wydania broni, a następnie spładrowali mieszkania, rabując ubrania, pościel i bieliznę. Równocześnie pobili poszkodowanych.

Bandyci usiłowali wtargnąć do czwartego gospodarza, Walentego Musiałę, lecz ten ich do mieszkania nie wpuścił. Bandyci strzelili wówczas raz z rewolweru i zbiegli.

STAN WODY NA WISLE wynosił w dniu 30 sierpnia br. w Krakowie minus 226, a w Zawichoście plus 166.

(Zet) UROCZYSTOŚCI KU CZCI BŁOG. WINCENTEGO KADŁUBKA.

W czasie od 22-go do 26-go sierpnia odbywały się w Jędrzejowie doroczne uroczystości ku czci błog. Wincentego Kadłubka. Codziennie przy dużej frekwencji wiernych odprawiano sumy i niespory z kazaniami. W ubiegłą sobotę odbyła się uroczysta procesja z relikwiami błog. Kadłubka wewnątrz klasztoru. Główna uroczystość odbyła się w ubiegłą niedzielę (25 sierpnia). Sumę celebrował ks. dziekan Marchewka ze Słomnik.

(Jo) ADRESY APTEK dyżurnych dzisiejszej nocy w Krakowie: Krowoderska 74, tel. 149-56; Rynek Główny 22, telef. 137-04; św. Gertrudy 1, tel. 136-90; Długa 4, tel. 102-94; Krakowska 9, tel. 102-51, Kazimierza W. 78, tel. 154-55; Szczepańska 1, tel. 104-02; Senatorska 5, tel. 135-78; Mogilska 16, tel. 175-90; Brodzińskiego 1, telefon 221-80.

(Jo) ZAMACH SAMOBÓJCZY ROBOTNIKA. Wczoraj popołudniu o godz. 5-tej Pogotowie Ratunkowe zostało zawezwane na ul. Prochowa, gdzie robotnik L. Sz., lat 27, zadł sobie w celu samobójczym szereg ran ciętych w klatkę piersiową. Po zaopatrzeniu przez lekarza Pogotowia został pozostawiony opiece domowej. Powodu zamachu na życie nie ustalono.

(Jo) NIEBEZPIECZNY „PACJENT”. Do mieszkania dra L. przy ul. Karmelińskiej 31 przybył osobnik z prośbą o udzielenie mu porady lekarskiej i korzystając z chwilowej nieuwagi lekarza skradł płaszcz z przedpokoju na szkodę syna lekarza Zygmunta L. poczem zbiegł.

(Jo) OSZUSZCZ PIERŚCIONKOWI JEŚCIE SZCZĘ GRASUJA. Ostatnio dzięki energicznej akcji policji, która unieszkodliwiła wielu fałszywych „jubilerów”, ustały oszustwa pierścionkowe, ale naiwnych nigdy nie brak; to też August P., urzędnik prywatny, zam. w Humniskach na ul. Krakowskiej zgłosił na policję o oszustwie dwóch nieznanymi osobników, którzy mu oferowali dwa pierścionki w cenie 500 zł. Pierścionki okazały się bezwartościowym metalem.

(Jo) KRADZIEŻ W CZASIE PRZEPROWADZKI. Klausner Hersch z Mielca, zgłosił na policję o kradzieży jego worka z garderobą wartości zł. 1.000 — w czasie przewozu rzeczy na stację Grzegorzki.

(Jo) WŁAMANIE W SKAWINIE. W nocy z dnia 28 na 29 bm. do mieszkania Marii Leduchowskiej, zam. w Skawinie przy ul. Korabnickiej, nieznanymi sprawcami dokonali włamania i skradli dużą ilość garderoby, bielizny, włóczki wełnianej, różne wyroby włókiennicze „tynieckie”, wartości kilku tysięcy złotych według cen przedwojennych. Policja przeprowadza dochodzenia celem wykrycia sprawców.

Co grają w kinach?

Kino „Adria” — Pociąg młjonów z Fannie Biełtzen i Anną Hardt.
Kino „Atlantic” — polski film „Professor Wiktor”, Stępkowski, Węgrzyn.
Kino „Swift” — „Przebrnięcie melodii” — Brigitte Hornay i Willy Birgel.

Z Warszawy i okolicy.

Wykryto nielegalną fabrykę wódek i likierów.

Władze bezpieczeństwa w Warszawie wykryły potajemną fabryczkę wódek i likierów w dzielnicy Gocławek. Fabryka ta wyrabiała wódki i likiery zaopatrując flaszki w stałozwane etykiety fabryki Haberbuscha i Schielego. Ze względu na to, że się dochodzenia, bliższych szczegółów narazie nie ujawniamy.

Warszawa odbudowuje swe ulice i place.

W roku bieżącym zarząd miejski Warszawy musiał przeprowadzić naprawy wielu jezdni i chodników, uszkodzonych podczas działań wojennych, w roku zeszłym bowiem ze względu na spóźnioną porę dokonano jedynie napraw najniezbędniejszych.

Ostatnio większe remonty jezdni i chodników przeprowadzono na 66 ulicach i 8 placach. Poza tym naprawiono uszkodzone jezdnie na 10 ulicach i jednym placu oraz przeprowadzono roboty przy naprawie chodników na 20 ulicach i 4 placach, nie licząc drobnych napraw zarówno jezdni jak i chodników na całym szeregu ulic. Prace te wciąż jeszcze trwają.

W ciągu roku bieżącego przewidziane jest odnowienie jezdni i chodników na kilku ulicach. Ponadto w roku bież. przeprowadzona zostanie budowa przedłużenia ulicy Teatralnej do placu Saskiego. Będzie to znaczny skróć komunikacyjny i drugim połączeniem placu Teatralnego z placem Saskim. Teren został już oczyszczony z gruzów i chodzą tylko o ułożenie nawierzchni i chodników.

Szkoła Sztuk Zdobniczych w Warszawie wznowia naukę.

Nieczynna w roku szkolnym 1939/40 Miejska Szkoła Sztuk Zdobniczych będzie w tym roku uruchomiona. Obecnie odbywają się już zapisy na rok szkolny 1940/41. Przyjmowani są do niej kandydaci, którzy ukończyli 6 klas gimnazjum dawnego typu, względnie 4 klasy gimnazjum nowego typu.

Szkoła kształci w zakresie rzeźby, malarstwa ściennego, techniki malarstwa oraz dekoracji wnętrz handlowych, grafiki i techniki metalurgicznej.

Przygotowanie, wybór i ocena ziarna zbóż do siewu.

Kraków, w sierpniu.

Pod względem skrupulatności w przygotowaniu, wyborze i ocenie nasion roślin gospodarskich a szczególnie ziarna zbóż do siewu, popełnia się jeszcze w naszych gospodarstwach rolnych wiele błędów. Gospodarze rolni często lekceważą sobie przymioty ziarna zbóż, zapominając, że decydującą rolę odgrywa jakość nasienia, od którego później przy sprzyjających warunkach wegetacji, rozwój roślin uprawnych i jakość oraz ilość plonu w dużym stopniu zależy. Często się zdarza, a szczególnie w drobnych gospodarstwach rolnych, że nawet w dobrze uprawionej glebie, wysiewając rolnicy, liście, zanieczyszczone chwastami nasienie roślin zbożowych lub innych, a potem dziwią się, dlaczego mają grunta zachwaszczone i lichy, niski plon. Zapobiegliwy gospodarz rolny, stara się już podczas żniw t. j. podczas zbioru pługów zbóż, aby zebrać je z pola w stanie dojrzałym, suchym, przy sprzyjających warunkach wegetacji, następnie by zboże dokładnie wymłócić a otrzymane z młocki ziarno na odpowiednich maszynach prze-młynkować, odczyszczyć i rozgałkować. Omłot i czyszczenie ziarna zbóż na młynkach jako przygotowanie czynności, celem wyboru dobrego nasienia do siewu, są niezmiennie ważne; chodzi tu bowiem o rozdzielenie ziarna zbóż według wagi, wielkości i kształtu, oraz odczyszczenie go od nasion chwastów i wszelkich mechanicznych domieszek. Poza tym trzeba jeszcze brać pod uwagę badanie i ocenę zewnętrznych właściwości ziarna przeznaczanego do siewu, czy one odpowiadają wszystkim przepisaniom i wymaganiom normom dobrego nasienia. Ziarno zboża, czy to własnej produkcji z gospodarstwa czy to zakupione w handlu a przeznaczone na siew musi posiadać następujące zalety:

1) powinno być czyste, wolne od nasion chwastów i różnych obcych przymieszek, 2) pełne, dorodne, duże i ciężkie, a nie uszkodzone i niepoprzerastane,

3) świeże, zdrowe o jasnej barwie z połyskiem, pozbawione wilgoci, stęchliny, pleśni, wolne od zarodków roślinnych,

4) powinno posiadać normalną przepisywaną siłę kiełkowania a przeto odpowiednią wartość użytkową.

Najlepsze ziarno zbóż do siewu otrzymuje się, gdy zboże młóci się cepami. Praktycy rolnicy niedostatecznie jeszcze zwracają uwagę na systemy młócenia zboża maszynami, skutkiem czego, bardzo często otrzymują z omłotu ziarno zboża uszkodzone, poprzetrastane, a tego rodzaju ziarno nie może się nadawać do siewu i musi być szeregowane. Bęben w młocarni, powinien być odpowiednio nastawiony i posiadać odpowiednią chyżość i ilość obrotów na minutę. Otrzymane ziarno z omłotu młocarnia, należy umiejętnie potem na odpowiednich młynkach i sortownikach przemłynkować, aby otrzymać pełne, dorodne, duże i ciężkie nasienie zboża do siewu. Ziarno uzyskane z omłotu, powinno być najpierw dobrze przemłynkowane na młynku, który posiada kilka sit różnej gęstości na zmianę. Przez te sita, zależnie od gatunku zboża i według przepisu fabryki, z której młynek pochodzi, przepuszcza się ziarno zboża, celem odczyszczenia go od plew, nasion chwastów i różnych mechanicznych domieszek. Przy przemłynkowaniu ziarna baczna uwagę należy zwrócić na dobór sita o odpowiedniej gęstości w stosunku do gatunku czyszczonego ziarna oraz na wymianę sit, przy młynkowaniu. Zwykle po przemłynkowaniu ziarna otrzymuje się trzy rodzaje ziarna, t. j. celniejsze, średnie i gorsze, czyli t. zw. posład. Jeżeli to celniejsze ziarno mimo przemłynkowania nie przedstawia jeszcze dostatecznego dobrego produktu, wówczas wskazane jest ponowne przemłynkowanie tego ziarna na tym samym młynku przy zastosowaniu i odpowiedniej zmianie sit.

Po młynku przepuszcza się potem uzyskane celne ziarno przez inny młynek tak zwany wialnię, na której za pomocą silnego prądu powietrza przy obrotach korbą wiatraka sortuje się samo ziarno na cięższe i lżejsze według jego wagi. Przy użyciu wialni należy zwracać baczna uwagę, na równomierność, a nie za szybkość lub za powolność obrotów korbą wiatraka, jak również uważać na regularny dosyp ziarna na płaszczyznę wialni, na której działa prąd powietrza. Za szybkość albo za powolność obrotów korbą wiatraka a więc nieregularność, niejednolitość, powodują niedokładne sortowanie się ziarna według jego wagi. Wzrokiem po wialni należy jeszcze przemłynkować uzyskane celne ziarno na tryerze, na którym ostatecznie oddzielają się przechołacz przez specjalne sita osobno ziarna podobne kształtem i wielkością, od uszkodzonych, poprzetrastanych, jak również i od nasion chwastów, które kształtem i wielkością podobne są do ziarna zbóż. Tryery wymagają starannej i umiejętnej obsługi, bo skuteczność ich działania zależy wiele od dokładnego nastawienia cylindra tryera i zręczności w doborze właściwej gęstości sit, stosownie do gatunku ziarna zbożowego, jakie ma być przez tryer przepuszczone. Inne sita potrzebne są dla sortowania ziarna żyta lub pszenicy, a inne sita dla oddzielenia owsa lub jęczmienia i t. p. Oprócz tryerów nazywane bywają także t. zw. wirówki (centryfugi zbożowe) do sortowania ziarna zbóż według wagi i kształtu. Po przygotowaniu siewnego ziarna zbóż, mechanicznymi spo-

sobami, należy jeszcze zbadać dokładnie i ocenić własności tego ziarna pod względem wartości użytkowej, jego zewnętrznych form, ciężaru objętościowego, mączystości i siły kiełkowania. Szczególnie ważnym jest badanie i ocena ziarna zbóż, które zostało zakupione w handlu jako towar siewny. Gospodarz rolny powinien zbadać i ocenić dokładnie pod względem wartości użytkowej to ziarno, które przeznacza na zasiew, to znaczy nasienie siewne powinno być zdrowe, nie spleśniałe, dorodne, suche, nieuszkodzone i pełne. Ziarno dotknięte zarazkami roślinnymi, wykazujące ciemną, brunatną, względnie czarniawą barwę. Pożądane też jest zwrócenie uwagi czy ziarno na zasiew jest dostatecznie grube, duże i stosownie ciężkie, bo uprzytomnić sobie należy, że tylko takie ziarno siewne wyda silne rośliny i większy plon. Uzasadnienie tego twierdzenia znajdujemy w samym składzie ziarna zbożowego. Ziarno wypełnione jest mączną masą, a w jednym końcu ziarnka mieści się zarodek, z którego wyrasta w glebie kielek i drobne korzonki, następnie roślina. Jeżeli ten zarodek jest nadgryziony przez szkodniki roślinne, lub spleśniały, albo zasuszony, to ziarno z takimi zarodkami będzie do siewu niezdolne. Mączna masa, którą wypełnione jest ziarno, odgrywa ważną rolę. Młody kielek wyrastający w ziemi z nasienia, żywi się zapasem mączki w ziarnie zawartej. W kiełkującym ziarnie wytwarza się sok, posiadający zdolność zamiany mączki na cukier a mączka rozpущona służy w ten sposób jako płynny pokarm dla młodej wyrastającej roślinki. Wynika z tego jasno, że im większy zapas mączki w ziarnie, tem lepiej karmiona będzie początkowo młoda wyrastająca roślina zbożowa i będzie mogła tem silniej zakorzenić się w ziemi i rozwinąć. Podstawa do oceny własności dobrego, siewnego ziarna zbóż i jego wartości użytkowej, musi być waga Hektolitrowa w kg. ziarna zbożowego i waga tysiąca ziarn w gramach. Powszechnie przez stacje doświadczalne przyjęte zasadnicze normy dla dobrego siewnego ziarna zbóż są następujące:

ziarno pszenicy — waga Hl — 80 kg — waga 1000 ziarn — 35 gramów
ziarno żyta — waga Hl — 73 kg — waga 1000 ziarn — 24 gramów
ziarno jęczmienia — waga Hl — 69 kg — waga 1000 ziarn — 42 gramów
ziarno owsa — waga Hl — 48 kg — waga 1000 ziarn — 28 gramów.

Jeżeli zatem waga Hl jak i waga 1000 ziarn wyż wymienionych gatunków zbóż, jako ziarna siewnego własnej produkcji, lub w handlu zakupionego odpowiada wyżej podanym zasadniczym normom, to można taki towar na zasiew uważać za dobrej jakości. Jeżeli zaś waga Hl i waga 1000 ziarn będą niższe od podanych norm, wówczas ziarno na siew przeznaczone ocenia się jako towar pośledniej wartości. Co

do mączystości ziarna zbóż, to głównie odgrywa tu rolę ziarno pszenicy i jęczmienia, zwłaszcza u jęczmienia przeznaczonego na sód do browarów. Badanie siły kiełkowania t. j. oceny zdolności kiełkowania danego (nasienia) ziarna zbóż, wymaga pewnej dokładności i przenośności. Toteż do badań ściśle fachowych i naukowych oceny wszelkich powyżej wymienionych własności siewnego ziarna zbóż przeznaczone są botaniczno-rolnicze stacje doświadczalne. Według przyjętych norm siła kiełkowania dobrego ziarna zbóż na siew przeznaczonych wynosić powinna:

u żyta	95%	na 100 ziarn badanych
u pszenicy	95%	"
u jęczm.	94%	"
u owsa	93%	"

Ziarno zbóż wykazujące poniżej 90% t. j. mniejszą siłę kiełkowania aniżeli podane normy wskazują, nie może być już uważane za siewne nasienie pierwszej jakości. Im dłużej leży w przechowywaniu ziarno zbóż, tem więcej traci ono na zdolności kiełkowania. Ziarno pszenicy i owsa do 3 lat zatrzymuje normalną siłę kiełkowania, żyto zaś do 2 lat, o ile przechowywane jest w suchym, przewiewnym miejscu i co pewien czas jest szuflowane. Najlepiej używać ziarna zbóż na siew z przeszło rocznego zbioru, o ile ono pod każdym względem odpowiednio będzie co do swej wartości użytkowej.

Z powyższego krótkiego opisu wynika, że umiejętnie i dokładnie przygotowanie ziarna zbóż do siewu na odpowiednich maszynach jakoteż fachowa ocena wszelkich własności siewnego ziarna zbóż i jego wartości użytkowej, są wielkiej wagi, jeżeli gospodarz rolny pragnie osiągnąć możliwie wysokie plony.

Gdyby nasi praktycy rolni więcej zwracali uwagi oraz więcej okazywali zrozumienia dla doniosłości należytego przystosowania i oceny własności ziarna zbóż na siew przeznaczonych, z pewnością powiększyłyby się plony uprawianych zbóż w gospodarstwach wiejskich. Rzecz naturalna, że praktycy gospodarze rolnicy nie mogą zajmować się ściśle fachowo wnioskami, oceną własności ziarna zbóż, mogą tylko praktycznymi sposobami dokonać ogólnikowej oceny co do wartości użytkowej siewnego ziarna, ale powinni korzystać zawsze z oceny i udzielonej im fachowej pomocy przez rolnicze stacje doświadczalne. Również wspomnieć jeszcze wypada, że o ile drobni gospodarze rolni nie mają funduszy na zakupno wszystkich niezbędnych a dobrych maszyn do omłotu i racjonalnego odczyszczenia ziarna zbóż na siew, powinni zawiązywać t. zw. spółki maszynowe między sobą, bo wówczas maszyny te dla każdego gospodarza członka spółki taniej wypadną, a korzyści z maszyn odniosą wszyscy współnicy, gdyż będą mieli umiejętnie przygotowane i odczyszczane ziarno zbóż do siewu.

K. L.



Zaklinacz węzów.

W krajach podzwrotnikowych, w których żyje bardzo wiele gatunków węzów jadowitych, istnieją ludzie, którzy umieją pokramiwać je. Na publicznych placach w Indjach i w Egipcie, widuje się zaklinaczy węzów, którzy popisują się swą umiejętnością.

Zaklinacz stawia na ziemi zamknięty koszyk, podnosi przylegające wieczko, a sam siada na ziemi i na instrumencie, przypominającym naszą fujarkę, zaczyna grać jakąś monotonną melodię. Wąż podnosi się z wolna i staje, szcząc, w groźnej bojowej postawie. Poskromiciel nie przerywa muzyki i nie spuszcza wzroku ze żrącego węzła. Po paru minutach wąż nieruchomieje i pogrąża się w rodzaj katelepsji. Wówczas zaklinacz wyciąga dłoń, głazdzi jego głowę, owija go sobie wokół ciała, nie przerywając jednak ani na chwilę zawodzącej, hipnotyzującej melodii.

Jest to wspaniałe i groźne widowisko. Potworne gady, które są postrachem dzmignę i sieją niechybną śmierć, stają się zabawą w rękach człowieka. Nieprzerywając muzyki, zaklinacz podkłada palce koszyk i za chwilę wąż zwija się w swym dawnym legowisku. Wówczas jego władca szybko zamyka wieczko, z chwilą bowiem, gdy cichnie muzyka, mija czar i wąż gotów jest rzucić się na swego pogromcę.

Zegarek, który idzie 5.000 godzin, a zawsze dobrze.

W Niemczech pojawiły się niedawno zegarki, których wcale nie trzeba nakręcać, bo mechanizm jest poruszany nie przy pomocy sprężyny, ale dzięki falom elektromagnetycznym. Wskazówka posuwa się co pół sekundy naprzód, a ponieważ nie ma ustawicznego ciśnienia sprężyny na kółeczka, cała maszynierka niemal nie zużywa się.

Zwykła bateria od kieszonkowej latar-

ki może wystarczyć co najmniej na jeden rok. Taka bateria, która wystarcza dla latarki zaledwie na 7-8 godzin, posuwa mechanizm zegarka w ciągu 5000 godzin. Dla poruszenia maszynierki zegarka wystarczy już 150.000 części ampera, tak, że zegarek idzie dobrze nawet wówczas, gdy bateria już zupełnie jest wyczerpana. Szeroki ogół ma możliwość zapoznanie się po raz pierwszy z tym zegarkiem na obecnych targach w Lipsku.

FEKULA.

Jeszcze niedawno temu budziły t. zw. „grape fruity” sensację w Europie, jako owoc zupełnie nieznaną. Dziś przyzwyczajaliśmy się do nich, tak, jak swego czasu oswoili się nasi przodkowie z oryginalnym ziołem herbacianem, czy też z kawą. Każdy więc wiek posiada nowe w dziedzinie gastronomii sensacje, która później ustępuje miejsca nowym rywalom.

Tak było swego czasu z fekulą. Zanim jednak coś o niej powiemy, przypomnijmy sobie kilka szczegółów o kraju, w którym wszelkiego rodzaju owoce stały na niezwykłym wysokim poziomie rozwoju, mianowicie o Chinach. W Chinach istniały już na 2700 lat przed Chr. przepisy, ustalające sposób i porę uprawy jarzyn i roślin spożywanych przez Chińczyków. W pewne ustalone dni zasiadał cesarz najważniejszą rośliną krajową, t. j. ryż, pomniejszą zaś książęta czynili to samo ze zbożem i innymi roślinami. W tych czasach znano bowiem w Chinach nie tylko ryż, pszenicę, proso, ale też, w zakresie owoców, śliwy, brzośkwinię, kasztan szlachetny, morele. Również w kuchni chińskiej używano szlachetny lotos jako jarzynę. Każda wyprawa wojenna przyczyniała się do wzbogacenia repertuaru kuchni chińskiej i tak np. przywiózł cesarz Wu-Ti szafran i groch z ziemi leżących na zachód od Chin. W innych starożytnych krajach, np. w Egipcie uprawiano szczególnie cebule, w jaskiniach karpackich z okresu kamiennego znalezo-

no również pszenicę, jęczmień, bób, groch i soczewicę. Ciekawe również odkrycia poczyniono w miejscach dawnych osad nawodnych: w pokładach toru znalezione nasiona malin, pestki wiesien i t. d. Jak z tego krótkiego przeglądu widać, znała ludzkość już bardzo dawno niezliczone rodzaje jarzyn i owoców, które powoli zyskiwały coraz to większe tereny uprawy.

Ale wróćmy do Fekuli. Otóż ojcowizną Fekuli jest Japonia. Stare podanie japońskie mówi, że nad brzegami jednej rzeki rośla wspaniała czereśnia, której owoce tak przypały do smaku pewnej bogini, która zesłała na ziemię, a która miała na imię Fekula — że nie przestała ich jeść, dopóki nie urodziła po ich spożyciu syna. Wtedy Fekula wróciła do nieba, a syn jej pozostał na ziemi i stał się władcą Japonii, odznaczającym się mądrością i dobrocią. Odtąd Japończycy poczęli cześć Fekule — pod imieniem bogini Pussa. Jak twierdzą Japończycy, jest owoc Fekuli niezwykle smaczny i przewyższa w tym względzie wszystkie inne. Trudno się zresztą spierać o wyższość tego owocu nad innymi, gdyż jak wiadomo „de gustibus non est disputandum”.

Sprzedaj

MASZYNY
do szycia
Rowery
bulajangi,
Aparaty
radiowe, warsz.
tat. napraw rad.
dajowych
Radio-Technika
L. Danilewska
i Rudolf Bryhel
Kraków, Plac
Marjański Nr. 9.
Tel. 282-31.
30090

ZAKOPANE
willa stylowa, u.
meblowana, ogród
sprzedam — za-
mianą. Oferty:
Goniec Krakow-
ski, Kraków, „Nr
30720”. 30720

ELEKTRYCZNE
kuchenki, żelaz-
ka różnej wiel-
kości — ceny ni-
skie. „Światło-
motor” św. Jana
18. 30740

JADALNIE
nowoczesna oka-
zownie sprzedam.
Widoczność „Sa-
jon Antyków” w
Kynku 24. 30768

FUTERKO
jasne trzyczwie-
rowe damskie
340 zł. — męskie
czarne 500 zł. —
sprzedam. Szlak
43/7. 30784

KIT
szkarski jakoś
przedwojenna —
tanie do naby-
cia. Kraków —
Siemiradzkiego
21/3. 29252

MEYRSKIE
maszyny, przybo-
ry wszelkiego ro-
dzaju dostarcza
Zakład budowy
młynów, Kraków,
Mazowiecka 35.
30418

BOJLERY, ZBIORNIKI ze-
lazo, cynko-
wane, kotły, —
ekspertyza na po-
piół, konstrukcje
żelazne, wykonuje:
Zakład Wyrobów
Żelaznych,
S. Kaszycki i
Syn, Oszałowice,
ul. 6. 30606

PATEFON WALIZOWY
z płytami sprze-
dan: Mikołajka
6, I. piętro (4).
30772

DESKI
gruzkowe 2 m.
kub. suche, —
sprzedaż stolarska
Kraków, Kościel-
na 34. 30564

GAZE

jedwabna, oryginalna, szwajcarska, **PASY** wielobieżne i gumowe oraz wszelkie przybory młynowe, Kraków, Zakład budowy młynów, Kraków, Mazowiecka 35. 30590

UBRANIE
czarne, suknie
sprzedam: Fle-
cjańska 32, m. 22
30679

Różne

AKSMAN, Jagiel-
lońska 7, przepi-
sanie wszelkich
kuchni prac **POL-
SKO - NIEMIE-
CKICH**, kursy
maszynopisów, —
naprawa maszyn
biurowych. 30828

PRZEPISUJĘ
na maszynie po-
dania, prochy:
Podgórze, Łęgi-
wnicka 20, m. 4.
30811

UNIEWAŻNIAM
ekradzione: legi-
tymację emery-
talną, legitymację
Związku Arty-
stów — Plasty-
ków w Krakowie
na nazwisko An-
toni Procałowicz
30891

OBIADY
1.80 zł., śniada-
nia, kolacje, —
Kawiarzka, Mar-
ka 27. 30483

BUDULEC POLSKI, —
Prądnicza 18, —
telefon 183-72 —
sprzedaż cementu,
wapno, gips, ru-
ry kamionkowe,
fazy i drzewo
opałowe. 30391

TECZKA
brązowa z akta-
m, zgubiona w
poniedziałek —
prośbę o zwrot
aktów: Kraków
XXII, Osackiego
16, m. 8. 30392

PRZEMIE
pianino, Grodzka
23, dozorczyni.
30821

Tanie KNOTY
z surowca niemieckiego do
lamp naftowych wszelkich roz-
miarów, każda ilość dostarcza
Zarząd komisaryczny
F-my E. WACHS i S-ka
Kraków, Lwowska 2.
Zadaje prospektów!
30718

Zdrój siarczany Swoszowice

koło Krakowa, kolej, poczta, telefon na miej-
scu, telefon Kraków 187-60. Kąpiele codziennie
od 7-19. Restauracja zdrojowa. Pokoje zł. 5.—
Pełne utrzymanie, obsługa łącznie z kąpielami
2246h.
Zarząd Komisarzyczny.

Materiały budowlane L. STOFF

dostarcza natychmiast
Filizy ściennie
Posadzki kominkowa
Urządzenia sanitarne
Rury kamionkowe
Dachówka „Everitas”
Cement-Wapno-Gips
Papa dachowa
Rury betonowe
Piec kładowy
Trzcina sufitowa
Worki papierowe
Specjalne urządzenia sanitarne
dla wojska. 2471k
Kraków, ul. Starowińska 28. Tel. 107-99.

